

[Aksel Larsen.]

Det var de bemærkninger, jeg havde at gøre, men jeg kan ikke undlade at fremkomme med et hjertesuk i anledning af det foreliggende lovforslag, i anledning af, at regeringen arbejder med denne sag. Det skal ikke forstås sådan, at jeg har noget imod, at regeringen arbejder med denne sag, for det har jeg som sagt ikke, men jeg kunne ønske, at regeringen også arbejdede med en anden sag.

Der tales i den højtærede ministers fremsættelse om, at det er kedeligt, at der er foretaget indgreb i danskeres private ejendomsret under og efter den anden verdenskrig, og at man bør søge at skaffe erstatning. Vi har jo haft en tysk besættelse af vort land, og den har vi formentlig ikke bedt om, men den har kostet dette land et eller andet beløb et sted mellem 8 og 10 milliarder kroner. Tyskerne betalte med penge, de hentede i nationalbanken; de har aldrig nogen sinde betalt af på den gæld. Derimod har den danske stat ved at udskrive skatter og på anden måde taget penge fra danske statsborgeres lommer og afbetalt på Tysklands gæld til nationalbanken. Nu kan det formentlig blive et meget omiskuteret juridisk spørgsmål, hvorvidt det er indgreb i den private ejendomsret gennem skatter at tage penge fra folk for at afbetale på Tysklands krigsgæld til nationalbanken, altså for at erstatte det rov, Tyskland under krigen foretog. Jeg mener imidlertid, at det ud fra en jævn menneskelig betragtning er et indgreb i den private ejendomsret, og jeg ville ønske, at regeringen ville udfolde nogen energi for ved forhandlinger med Tyskland at skaffe erstatning for de tab, Tyskland har påført Danmark under krigen og besættelsen. Derved ville man kunne klare mange spørgsmål herhjemme, og da Tyskland som bekendt er ved at være et af Europas rigeste lande, må det have råd til det. Det ville vel samtidig være en stor fordel for os at få overvundet adskillige eller måske alle vore valutavanskeligheder ved at få krigsskadeserstatning fra Tyskland.

Handelsministeren (Philip): Jeg takker de ærede ordførere for den modtagelse, lovforslaget har fået. Jeg er i stand til at konstatere, at de fem ordførere har tilsagt en

velvillig behandling og den sjette, det ærede medlem frk. Helga Pedersen, en saglig behandling, men der er formodentlig ikke nogen afgørende forskel på det, de to udtryk dækker.

Det foreliggende lovforslag indeholder en række tekniske problemer, der mere egner sig til behandling i et udvalg end til drøftelse her i salen, og jeg vil derfor indskrænke mig til at gøre en enkelt bemærkning til det ærede medlem frk. Helga Pedersen. Jeg vil gerne sige, at som lovforslaget er udformet, afskærer det ikke den enkelte skadelidte fra at rejse krav mod den stat, der har socialiseret. Det er en udbetaling, der finder sted af de beløb, det lykkes den danske stat at fremskaffe, men hvis den enkelte derudover har nogen mulighed for at gennemføre krav over for en stat, står det ham frit for.

Jeg kan kun over for det ærede medlem hr. Baunsgaard bekræfte, at den opfattelse, det ærede medlem har med hensyn til fortolkningen af §§ 6 og 7, så vidt jeg kan forstå, er rigtig.

Herudover finder jeg ikke anledning til at komme ind på en debat her. Det forekommer mig at være rimeligere, at drøftelserne foregår i det udvalg, som bliver nedsat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Frode Jakobsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om statsanstalten for livsforsikring.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 707, fremsættelsen i tidenden sp. 1026).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Hans Knudsen: Da mit partis ordfører vedrørende dette lovforslag, det ærede medlem hr. K. Axel Nielsen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne fremføre de få bemærkninger, vort parti har at gøre til forslaget om ændring i lov om statsanstalten for livsforsikring.

Grundlaget for lovforslaget er den udvikling, der i de senere år har fundet sted på forsikringsområdet, specielt for visse forsikringsarter, hvorefter de lovbestemmelser, der gælder for statsanstaltens virksomhed, ikke mere kan siges at være tidssvarende. Det er kun naturligt, at man ændrer disse lovbestemmelser således, at der bl. a. kan tillades præmiefritagelse i tilfælde af invaliditet og indføres bonustillæg til forsikringer, som udbetales i rater. Det må være helt naturlige ændringer, vi foretager her.

Samtidig foreslås ved en ajourføring de maksimale beløb, som statsanstalten kan forpligte sig til at udrede, forhøjet fra 1 mill. kr. til 1,5 mill. kr., fra 100 000 kr. til 150 000 kr. og fra 50 000 kr. til 100 000 kr. De gamle beløb har stået uændrede fra 1946, og vi kan derfor uden videre tiltræde denne ajourføring.

Den højtærede finansminister vil gerne have disse lovændringer gennemført, inden folketinget tager juleferie, således at loven kan få gyldighed i hvert fald fra nytår. Det har mit parti intet imod, men så må det også være en forudsætning, at folketinget kan tiltræde lovforslaget, som det foreligger, og at vi kan undlade udvalgsbehandling. Er der ønske om en mere grundig behandling af ændringerne eller ønske om samtidig behandling af andre problemer vedrørende den lovgivning, der gælder for statsanstalten, ja, så vil det ikke være muligt at få lovforslaget færdigbehandlet før engang i januar måned. Men som sagt, mit parti er villigt til at gennemføre de nye bestemmelser uden nærmere behandling i udvalg, sådan at de kan blive gyldige allerede fra 1. januar, og jeg håber, vi her i tinget kan blive enige om at tiltræde dette.

Paabøl: Mit parti tiltræder de foreslåede ændringer. Det gælder både den foreslåede udvidelse af adgangen til præmiefritagelse i tilfælde af invaliditet og indførelse af bonustillæg til forsikringer, der udbetales i rater, og det gælder også forhøjelsen af de

maksimale beløb, som statsanstalten kan forpligte sig til at udbetale.

Det er jo rigtigt, som det ærede medlem hr. Hans Knudsen sagde, at det i virkeligheden kun drejer sig om en ajourføring. Disse beløb blev senest fastsat i 1946, og der er jo sket en stærk inflatorisk udvikling siden den tid. I det hele taget mener vi, at de foreslåede ændringer er rimeligt begrundet i den økonomiske udvikling og også i de ændrede skattemæssige forudsætninger, som er en følge af ændringer i skatte-lovgivningen.

Når jeg alligevel ikke mener, det vil være rimeligt at vedtage det foreliggende lovforslag uden udvalgsbehandling, er det, fordi jeg mener, at man i udvalget må se på statsanstaltens skattemæssige stilling. Det må efter min opfattelse være et selvfølgelig princip, at statsvirksomheder, der — som statsanstalten gør det — konkurrerer med private erhvervsvirksomheder, må gøre det på lige vilkår, derunder også skattemæssigt; og det er, så vidt jeg ved, ikke tilfældet for statsanstaltens vedkommende. Statsanstalten ejer flere faste ejendomme, som den udlejer — den udlejer også en væsentlig del af den ejendom, den selv bebor — og statsanstalten er fritaget for ejendomsskatter og, så vidt jeg ved, også for indkomstskatter.

Jeg ved, at dette spørgsmål har været behandlet i udvalget angående ligningslovforslaget, og at den højtærede finansminister dér har henvist til, at man kunne behandle det i forbindelse med dette lovforslag. Jeg benytter derfor den anledning, som det foreliggende lovforslag giver mig, til at anmode om, at vi får fyldestgørende oplysninger om statsanstaltens skattemæssige stilling, således at vi kan komme til bunds i dette spørgsmål.

Erna Sørensen: Mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Fanger, er på grund af sygdom forhindret i at være til stede i dag. Jeg vil derfor på hans vegne udtrykke det konservative folkepartis tilslutning til det foreliggende lovforslag. Så vidt det kan ses, drejer det sig om en naturlig ajourføring af de forskellige bestemmelser, grundet på kronens svigtende værdi.

For så vidt der forlanges en nærmere behandling i et udvalg, er vi selvfølgelig enige i, at et sådant skal nedsættes; men i og for

[Erna Sørensen.]

sig ville vi ikke have noget imod, om lovforslaget gik igennem, som det foreligger, uden udvalgsbehandling.

Baunsgaard: Jeg må erklære mig enig med det ærede medlem hr. Hans Knudsen i, at de foreslåede ændringer kun betyder en konstatering af den udvikling, der har fundet sted inden for forsikringsbranchen, specielt for de nævnte forsikringsarter — en ajourføring, som, så vidt jeg kan skønne, væsentligst vil komme de forsikrede til gode — og jeg finder det fuldt ud rimeligt, at den højtærede finansminister ledsager lovforslaget med et ønske om, at han kan få det gennemført så hurtigt, at denne ajourføring kan træde i kraft fra 1. januar.

Over for det ærede medlem hr. Paabøl vil jeg sige, at når venstre er enigt i, at denne ajourføring under alle omstændigheder skal foretages, forstår jeg ikke helt, hvorfor man ønsker at sinke den ved at drage den almindelige debat om statsanstaltens skattemæssige stilling ind i diskussionen på dette tidspunkt — der er jo intet til hinder for, at det ærede medlem og hans parti kan rejse spørgsmålet på et senere tidspunkt, hvis det ønskes.

Jeg forstår endnu mindre, hvorfor det ærede medlem drager den for nylig efter min mening så rigtigt afsluttede diskussion om de private pensionsforsikringsselskaber ind i diskussionen. Jeg har forstået det sådan, at disse private forsikringsselskaber ikke til bunds havde forstået det, de kritiserede, og at de, da de fik det forklaret, var tilfreds, ligesom den højtærede finansminister og forsikringsselskaberne dér, hvor der var en enkelt divergens, fandt hinanden.

Jeg kan derfor ikke se, at det spørgsmål, det ærede medlem har rejst, kan danne noget rimeligt grundlag for at sinke vedtagelsen af det foreliggende lovforslag, og jeg vil anbefale, at man vedtager dette så hurtigt, at det kan træde i kraft fra den 1. januar.

Holge Madsen: Jeg skal, da vor ordfører ikke er til stede, kort anbefale det foreliggende lovforslag. Retsforbundet er også villig til at medvirke til at føre lovforslaget igennem, inden folketinget sendes hjem på juleferie.

Alfred Jensen: Også den kommunistiske gruppe kan anbefale lovforslaget til vedtagelse — jeg kan også godt sige til hurtig vedtagelse, al den stund det dog er de forsikrede, disse ændringer skal komme til gode.

Når man nu rejser spørgsmålet om statsanstalten for livsforsikrings stilling over for de private livsforsikringsselskaber og der udtales ønske om at få det forhold undersøgt, vil jeg gerne i den forbindelse rejse det spørgsmål, om det overhovedet er betimeligt med så mange forsikringsinstitutter, om ikke man i stedet for skulle gå over til at nationalisere forsikringsvæsenet. Nu da spørgsmålet om livsforsikringsselskaberne ønskes undersøgt, synes jeg, man skulle undersøge det netop med dette formål for øje. Lægger man de forsikredes tarv til grund for en sådan nationalisering, vil jeg tro, man vil kunne opnå betydelig større fordele for de forsikrede end dem, der nu bydes dem; der er jo en konkurrence ikke alene om at få tegnet forsikringer, men også om at tjene på disse forsikringer.

Jeg rejser spørgsmålet ikke alene med hensyn til livsforsikringer, men også med hensyn til de lovpligtige forsikringer. Det er mange år siden, det kunne konstateres, at forsikringsselskaberne førte en slags indbyrdes krig for at kapre forsikringer fra det ene selskab til det andet med løfte om, at det blev billigere. Det er muligt, at man i konkurrencen ændrede ved betingelserne, men adskillige, som lod sig lokke, led den tort, at de i ét år i hvert fald, undertiden i to år, kom til at betale til to forsikringer, fordi de ikke i tide kunne blive afmeldt. Det viser jo, at man på dette område er kommet så langt ud, at det private initiativ er en byrde for de forsikrede og dermed også en byrde for samfundet. Jeg stiller derfor det spørgsmål, om ikke regeringen vil tage sagen op til drøftelse med en positiv løsning for øje: en nationalisering af alt forsikringsvæsen her i landet.

Finansministeren (Kampmann): Må jeg takke for den almindelige tilslutning til lovforslaget. Jeg forstår også, at der i og for sig er tilslutning til at gennemføre det hurtigt. Det ærede medlem hr. Paabøl rejste spørgsmålet, om der kunne fremlægges oplysninger om beskatningsforholdene ved-

[Finansministeren.]

rørende statsanstalten for livsforsikring. Det kan der, og da det nu er af betydning, at lovforslaget gennemføres hurtigt, vil jeg mene, at disse oplysninger kan fremlægges i det udvalg, som behandler ligningsloven. Det kan først ske lige efter jul, idet der først skal søges oplysninger. Man kunne måske under den forudsætning undgå udvalgsbehandling vedrørende dette lovforslag, da man jo i øvrigt er enig.

Jeg påhørte med stor interesse det ærede medlem hr. Alfred Jensens udtalelse. Jeg vil også anbefale, at man ikke diskuterer dette forslag i forbindelse med det foreliggende lovforslag.

Paabød: Efter de udtalelser, den højtærede finansminister er fremkommet med, kan jeg tiltræde, at det foreliggende lovforslag går til anden behandling uden udvalgsbehandling, idet jeg i og for sig er enig med den højtærede minister i, at spørgsmålet om statsanstaltens skattemæssige stilling med fordel kan udskydes til behandling i udvalget angående ligningsloven.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af første behandling af forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1958 til 31. marts 1959.

(Foregående forhandling findes i tidenden sp. 1203 og 1282).

Forhandlingen genoptoges.

Minister Viggo Starcke: Under debatten i går stillede det ærede medlem hr. Aksel Møller et spørgsmål til mig, som jeg gerne vil besvare. Spørgsmålet drejede sig om, hvorvidt der fra retsforbundets side, specielt af mig, under valgkampen før valget i maj var blevet udtalt noget om, at skatterne efter valget ville stige. Det blev udtalt både af det ærede medlem hr. Tholstrup, af det ærede medlem hr. J. M. Pedersen og af mig på adskillige møder ud over

landet, idet vi pegede på de mange løfter om lån, der var givet under boligstøtte-loven, og på konsekvenserne af folkepensionsloven — to love, som det ærede medlem, så vidt jeg erindrer, har tilsluttet sig, men som retsforbundet ikke havde tilsluttet sig, hvorfor vi i og for sig ikke havde nogen moralsk forpligtelse til at være med til at skaffe dækning for disse love. Men det var en forpligtelse, vi påtog os, da vi gik ind i regeringssamarbejdet. Jeg har her mit manuskript til den radiotale, jeg holdt den 6. maj, forud for valget, og jeg beder om den højtærede formands tilladelse til et kort citat. I denne tale siger jeg udtrykkeligt:

„Uanset hvilken regering vi får efter valget, kan vælgerne vente sig en ordentlig omgang.“

Forud for denne sætning var der gået nogle bemærkninger om, at skatterne her i landet var steget, uanset hvilken regering vi havde haft siden krigen. Endelig føjede jeg til, at før krigen kom i 1939, var de samlede skatter her i landet ca. 1 000 mill. kr., men under den venstre-konservative regering steg skatterne med over 1 000 mill. kr., altså med et større beløb, end samtlige skatter androg før krigen.

(Kort bemærkning).

Aksel Møller: Jeg har med megen interesse hørt, at den højtærede minister nu er begyndt at løfte sløret over det manuskript, der har været gemt så længe for offentligheden. Jeg forstår, at det skal opfattes på den måde, at den højtærede minister med den bemærkning, han her citerede, har villet sige til befolkningen, at også om retsforbundet blev inddraget i en regeringspolitik, ville vi få denne ordentlige omgang skatter.

Det ville være mig kært, om den højtærede minister ville udtale sig om følgende: skulle talen i radioen og kunne talen i radioen aftenen før valget forstås på en anden måde end netop den, at kun hos retsforbundet var der mulighed for at undgå denne skattepolitik?

Hvis den højtærede minister læser sit indlæg i Aarhus Stiftstidende fra den 6. maj i det såkaldte strejffog, hvor alle partier fik lejlighed til at få plads, står der intet